

LIIKLUSKASVATUSE AINEKAVA

1. Liikluskasvatuse sisu

Laste liikluskasvatus on laste ettevalmistamine ohutuks ja kaasliiklejaid arvestavaks liiklemiseks. Liikluskasvatuses on oluline, et õpitakse tundma reaalseid liiklusolukordi, nende dünaamikat ja harjutatakse käitumist vastatvates olukordades. Ohutu liiklemise õpetamine on sihipärase liiklusharjumuste kujundamine. Esimese kooliastme lõpetanud laps peab üle saama kartusest liikluse ees ja tundma ennast ohutult eelkõige kooli ja kodu ümbruses, endale tuttavas keskkonnas. Lapsel peab tekkima arusaam, et liikluseeskirjad on tekkinud inimeste omavaheliste suhete tulemusena ja on teineteise suhtes lugupidamise ja viisakuse väljenduseks. Ta ei pea teadma kõike eeskirjades esitatut, vaid ainult teda puudutavat ja oskama seda oma sõnadega seletada. Liikluskasvatuses peab domineerima aktiivne õpetus teooria üle.

I kooliastme õpilane mõistab kõige paremini seda, mis on seotud tema kogemustega. Õpilane õpib selles vanuseastmes kõige tulemuslikumalt siis, kui tal on võimalik õpitavat kogeda – mitmete meelte abil tajuda. Liikluse tundmaõppimine peaks üldjuhul toimuma kodukoha liikluses. Uurimuslikke ülesandeid saab täita eelkõige õppekäikudel, välitundides või ka kodutöona. Klassis saab korraldada katseid, mängida liiklussituatsioone.

2. Liikluskasvatuse eesmärk:

- vähendada liiklemises riski;
- arendada oskust tunnetada ohtu;
- õpetada last aru saama, kuidas tekivad ohtlikud olukorrad;
- õpetada teda valima ohutut mängupaika ning tee ületamiseks sobivat kohta.

3. Liikluskasvatuse läbiviimise põhimõtted:

- Õpilase aktiivsus ning õppimine tegutsedes.
- Õpitava materjali kasutuskõlblikkus ning praktilalähedus.
- Päevakohasus.
- Tuttav keskkond.
- Informatiivsus.
- Õpilaste vanusest ja huvidest lähtuv teemade valik.
- Teemapäevade ja projektide läbiviimine.
- Koostöö lastevanematega.

1.-3. KLASSILE 35 tundi

LIIKLUS-TEEMAD	OODATAVAD ÕPITULEMUSED		
	1. KLASS	2. KLASS Lisaks varemõpitule	3. KLASS Lisaks varemõpitule
Koolitee. 4 tundi	Saab aru liiklusreeglite vajalikkusest.	Teab, miks ja milleks on olemas liikluseeskiri.	Teab jalkäijate liiklemiseks ohtlikumaid

Haanja Kooli liikluskasvatuse ainekava

	<p>Teab eksimatult vasakut ja paremat poolt.</p> <p>Oskab ohutult ületada sõiduteed oma kooliteel ja kodu ümbruses.</p> <p>Teab ohtusid oma kooliteel, oskab neid kirjeldada ja põhjendada.</p>		<p>kohti.</p> <p>Saab aru sõidukite ja jalakäijate parempoolse liikluse põhimõttest.</p>
<p>Jalakäijana liikluses. 4 tundi</p>	<p>Teab teede ja tänavate osi.</p> <p>Oskab ohutult ja viisakalt kõndida koos vanemate ja sõpradega.</p> <p>Oskab käituda nii, et ta ei ilmuks sõiduteele ootamatult.</p> <p>Oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, kiirust ja kaugust.</p> <p>Saab aru tänaval mängimise ohtudest.</p> <p>Tunneb kodukoha liiklusmärkide tähendust.</p>	<p>Teab, miks on sõidutee ohtlik.</p> <p>Tunneb käitumisreegleid tänaval.</p> <p>Oskab käituda asulavälisel teel.</p> <p>Oskab ületada raudteed.</p> <p>Teab sagedamini kasutatavate liiklusmärkide tähendust.</p>	<p>Oskab liikuda teel, kus puudub kõnnitee, nii asulas kui asulavälisel teel.</p> <p>Teab mõisteid sõidutee, kõnnitee, teepeenar, kraav.</p> <p>Teab ühe- ja kahe-suunalise sõidutee erinevusi ja oskab neid ületada.</p> <p>Teab liiklusmärkide ülesannet, nende gruppe ja tähendust.</p>
<p>Helkur. 3 tundi</p>	<p>Teadvustab helkuri vajalikkust.</p> <p>Oskab kasutada helkurit õigesti.</p>	<p>Teab, millal ja miks helkurit kasutatakse.</p>	<p>Tunneb helkuri tööpõhimõtet.</p>
<p>Jalgratas. 4 tundi</p>	<p>Oskab valida sõitmiseks turvalist kohta.</p> <p>Teab jalgratturi turvahendite kasutamise vajalikkust ning oskab neid kasutada.</p> <p>Teab, et ohtu ei tekita mitte ainult liikuv, vaid ka seisev sõiduk.</p>	<p>Teab, kui vanalt ja millistel tingimustel tohib jalgrattaga sõita teedel-tänavatel.</p>	<p>Tunneb ja oskab kasutada jalgratturi turvavarustust.</p> <p>Oskab hinnata jalgratta korrasolekut liiklemiseks.</p> <p>Oskab ette näha ohte jalgratturina, kui nõrgema poolena liikluses.</p>
<p>Foorid. 2 tundi</p>	<p>Tunneb foori.</p>	<p>Teab foori kollase vilkuva signaali tähendust.</p>	<p>Teab reguleeritud ristmiku ületamise reegleid.</p>
<p>Ülekäigurada. Ristmik. 3 tundi</p>	<p>Omandab harjumuse peatuda enne sõiduteele astumist ning luua silmside autojuhiga, et veenduda teeületamise ohutuses.</p>	<p>Oskab valida tee ületamiseks kõige ohutumast kohta.</p>	<p>Tunneb reguleeriija põhilisi märguandeid.</p> <p>Tunneb eri liiki ristmikke.</p> <p>Tunneb sõidutee märgistusi (suunavööndeid eraldav pidev-</p>

			ja katkendjoon, ohutusa- saared, ülekäigukohad).
Sõit ühissõidukeis. 4 tundi	Oskab käituda ühissõidukeis. Oskab ületada teed bussist väljumisel.	Teab sõitjate kohustusi ja käitumisreegleid ühissõidukis. Oskab analüüsida ühissõidukist väljunud ja sõiduteed ületada kavatseva lapse tegevust.	Oskab ületada teed rongist väljumisel. Teab nõudeid trammist väljajale, kui tramm peatub sõidutee keskel.
Eritalituse sõidukid. 2 tundi	Oskab kuulata tänava- müra ja teha sellest õigeid järeldusi. Teab liiklusvahendite liike (sõidu-, veoautod, alarm-, ühissõidukid).	Teab numbrit 112 ja oskab helistamisel õigesti käituda.	Oskab tegutseda liiklusõnnetuse korral.
Teel liiklejad, rulatajad, rulluisutajad. 3 tundi	Oskab arvestada veel mitte nähtava, kuid läheneva liiklusvahendiga. Oskab kasutada kaitsevahendeid.	Konkreetseid olusid arvestades teab, kus võib sõita jalgrattal, rulaga või rulluiskudega.	Teab liiklustraumatismi põhjuseid.
Liiklemine talvel. 4 tundi	Oskab valida mängimiseks turvalist kohta.	Tunneb sõidukite ja jalakäijate liiklemise iseärasusi märjal, libedal ja lumisel teel. Konkreetseid olusid arvestades teab, kus võib suusatada, uisutada, kelgutada.	Tunneb tegureid, mis mõjutavad pidurdusteekonna pikkust erinevate kiiruste puhul. Teab põhilisi talviseid ohtusid ja oskab neid vältida.
Turvavarustuse kasutamine autos. 2 tundi	Teab turvavahendite kasutamise vajalikkust ning oskab neid kasutada.	Oskab kasutada turvavahendeid õigesti, et neist oleks kasu.	Teab tagajärgi, mis võivad tekkida turva- varustuse eiramisel.

4. I kooliastme lõpetanud õpilane:

- Saab aru liiklusreeglite vajalikkusest;
- teab käitumisreegleid tänaval;
- oskab valida tee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- oskab peatuda, kuulata, vaadata, et ohutuses veendununa ületada sõidutee;
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, kiirust ja kaugust;
- teab sõidukite ja jalakäijate liiklemise iseärasusi märjal, libedal, lumisel teel;
- teab ohtusid oma kooliteel, oskama neid kirjeldada ja põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, neist väljuda ning sõiduteed ületada;
- teab jalgrattasõidu eeskirju, oskama valida sõitmiseks turvalist kohta;

- teab turvavahendite kasutamise vajalikkust ning oskama neid kasutada.

5. Õpikeskkond

Mitmekesised ja kaasaegsed õppematerjalid: erinevat liiki allikad sh Haanja tüüpristmikud, tänavad, liiklussõlmed, teemaraamatud, pildid, filmid, videod, õppekäigud, ekskursioonid, temaatiline lisakirjandus populaarteadusliku ja ilukirjandusena ning IKT-põhine õppevara.

Mitmeid teemasid on võimalik ühitada Maanteeameti aasta jooksul korraldatavate liiklusohutuskampaaniatega, kuhu alati on võimalik kaasata spetsialiste politseist, päästeametist, autokoolidest või Maanteeametist.

6. Hindamine

Hindamine liiklusõpetuses tähendab konkreetsete õpitulemuste saavutatuse ja õppija arengu toetamist. Liiklusõpetuses hindamise eesmärk on eelkõige õpilase arengu toetamine.

Hindamise põhiliseks ülesandeks on toetada õpilase arengut seoses positiivse minapilti ja adekvaatse enesehinnangu kujundamisega, kusjuures oluline on õpilase enda roll hindamisel, pakkudes võimalusi enesehindamiseks.

Liiklusõpetuses hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi, kuid ei hinnata hoiakuid ja väärtusi. Hoiakute ja väärtuste osas antakse õpilasele tagasisidet.

Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised, sisaldades nii suulisi, kirjalikke kui ka praktilisi ülesandeid.

7. Liikluskasvatuse seos teiste õppeainetega:

Tegevused ja teemad

- emakeeletunnis-
  - liiklusteemalised vestlused ja kirjalikud hrjutused,
  - lünktekstide täitmine, ümberjutustused, kirjandid;
- inimeseõpetuse tunnis-
  - kooliteekardi koostamine,
  - tutvumine liiklusega Haanjas asendiplaanide abil;
- kehalise kasvatuse tunnis-
  - teekasutusharjutused jalakäija ja jalgratturina,
  - sõidukorras jalgratas ja selle valitsemine,
  - liikluses ohutu rõivastus,
  - teise liikleja austamine,
  - liiklusmärkide sümboolika, sõnum;
- matemaatikatunnis-
  - kauguste ja vahemaade määramise tekstülesanded,

Haanja Kooli liikluskasvatuse ainekava

- autode peatumisteedonna määramine kuival ja märjal teel,
- võrdlusülesanded *pikem, lühem* jne.